

בעתונות הצבאית

ארגון

פיקוד ואפסניה

המפקד, אף לאחר שיתחשב בצרכי האפסניה בניתוח המצב, ישקול שבכדי לנצל את גורם ההפתעה יהיה עליו להחליט החלטה אשר לא תמיד תהא הנבונה ביותר מנקודת ראות האפסניה.

מכאן שגורם האפסניה נכלל בתוך ניתוח המצב, וצריך יהיה להעריכו ביחס לכל יתר הגורמים, והצרכים בכלל, אשר יקבעו בכל מקרה ומקרה את החשיבות היחסית של גורם האספקה.

פיקוד ואפסניה צריכים להיות מתואמים כך שכל סיכוי לחיכוך בין השנים יוכל להיות מחוסל מראש, והפעולה המתוכננת תוכל להיות מבוצעת בהצלחה. על המפקד לרעת מהם התנאים הדרושים לשימוש היעיל של האפסניה, ואילו אנשי האפסניה צריכים להשתדל בלי הרף שלא להכביר על אפשרויות המבצע של הפיקוד, ולסייע להם ע"י הקצאת אספקה כך שהפעולה תהא נתמכת ונכונה. הדוגמאות הבאות תיטיבנה להסביר את העקרונות שקבענו.

בתכניות המוקדמות לפלישה לאירופה, קבעו קציני ני בנות-הברית, האחראים לתכניות האספקה, שיהא הכרת, מן ההתחלה, בגמל רציני היכול לפרוק כמה ספינות בעת ובעונה אחת, באם רוצים שדרג האספקה יוכל למלא את תפקידו. מאידך, היתה עיקר ההתגוננות הגרמנית מבוססת על אבטחת נמלי-המפתח, וכיבוש נמל כזה צריך היה להיות כרוך במאמצים יוצאים מן הכלל ובאבידות רבות. גם במקרה של הצלחה היתה צריכה פעילות ממושכת, יחסית, להקדים את הפלישה, וכך היו מאבדים את ההפתעה.

בחירת איזור הפלישה עוררה בעייה של שני ניגודים. מצד אחד היה צורך בגמל גדול על מנת לאפשר את הסיוע הלוגיסטי, ומן הצד השני הוכיח הניתוח של הצרכים הטקטיים שתפישת נמל כזה תהא כרוכה בקשיים עצומים. לבסוף נמצא פתרון אשר הביא בחשבון את שני הצדדים; הוקמו ושוכללו שני נמלי "מלברג" מלאכותיים גדולים. דבר זה איפשר לפלישה להתפתח ללא ההסתכנות שבעריכת התקפה ישירה כנגד נמל גדול כל שהוא.

מלחה"ע השניה חזרה והדגישה את אשר נתברר כבר במלחה"ע הראשונה, ואשר הוכלל בתקנונים ובספרי ההדרכה למפקדים: חשיבות ה"אפסניה", ויחסה לפיקוד.

אמנות ציוד, אספקתו והחזקתו של כוח צבאי היתה מזמן נושא למחקר ולעיון. אך יש לחשוב שבמקרים רבים טטה מחקר זה ממטרות, והתוצאה היתה שרבים סיכמו כאילו ה"אפסניה" מנוגדת היא ל"פיקוד".

מצד אחד היו כאלה אשר גילו ענין-אמת בשאלות האספקה, והעמיקו חקור בשטח זה ללא כל עידוד במשך כל שנות השלום. ומצד שני, זלזלו אלה העוסקים בלימוד האינטרטיגיה והטקטיקה של המבצעים, בבעיות האפסניה, מבלי להתחשב בחשיבותן. הטעות הראשונה של חוסר ההתאמה בין הפיקוד לאפסניה, היא אשר הביאה, כפי הנראה, לאותו מצב בלתי רצוי, בו חתרה כל אחת משתי תפישות-יסוד אלה בדרך נפרדת. היתה זו התוצאה של חוסר בהבנה, שיתוף והבנה הדדית. יש לציין, שכיום נשתנו הגישות, וכי, שלא בהתאם לניגודים שמקודם, קיימת עתה התענינות ערה, וניכרת, אשר תביא בעקבותיה לתפישת חדשה של הזהות שבין שתי הפונקציות הללו: של הפיקוד והאפסניה.

היום חייב מפקד להכיר בחשיבות האפסניה, ובכמה מקרים תהא לגורמי-אפסניה השפעה מכרעת על החלטותיו. אך יש גם לזכור שחשיבות האספקה יש ומשתנה אף היא, והריהי קשורה בגורמים שונים אחרים. יש להביא את האפסניה בחשבון שאר הגורמים המשפיעים על ניתוח המצב, אך יש להזהר שמא תהפוך להגבלה בשיקוליו של המפקד. אחר הכל, לא נוצרה האפסניה אלא למען המבצעים. הנסיון הורה שהערכות משוערות לגבי צרכי האספקה קטנות לרוב מן הצרכים. יהיו מקרים בהם מציאותה של האפסניה, או שמירתה לעת-מצוא, יקלו על ביצוע הפעולות. ומאידך, יהיו מקרים, כאשר

* מהוך מאמרו של מיוז ד. מרוי א. פווי ב, רביסטרה מיליטרי הארגנטינאי, מאי 1948.

את הלוגיסטיקה ניתן להגדיר כמדע העוסק בתכנון ובהוצאה לפועל של תנועה צבאית. פעולת פניו ואספקה. כאשר צעדו הצבאות בזמן הקדמון כרגל, כאשר ניוזנו מן הכפרים אשר כבשו, וכאשר השתמשו באבנים וחניתות ככלי-הקרב העקריים שלהם, היתה הלוגיסטיקה נטולת חשיבות, אולם צבא חדיש, ולו גם של מדינה קטנה, זקוק ליותר מ-א-ה-א-ל-ף פרטי-אספקה, לכמויות עצומות של דלק לאפשר למכוניות, טנקים ומטוסים למלא את תפקידם, ולזרם בלתי פוסק של סוגי תחמושת שונים לארטילריה ולנשק הקל. הצבאות בימינו חייבים להיות מוכנים לקראת מלחמת תנועה ותמרון, ולשם כך הכרחי תכנון וביצוע לוגיסטי נכון.

מיוזר ג'ו לנדאו

הריינוס. ברור שפעולה כזו היתה כרוכה בסיכון, וסכויי הכשלון היו רבים, אך המפקד הבין היטב שנצחונות כרוכים בהסתכנויות מהכרה, תוך מידת אחריות מספקת בזמן הנכון. גנרל איזנהואר בחר להסתכן.

רבה היתה הבקורת על החלטה זו, ובעיקר כיון שהמטרה לא הושגה, אך המפקד האמריקאי קיבל עליו מלוא האחריות כשאמר: "ההחלטה שלי לרפז את מאמצינו בנסיון זה להבקיע אל תוך מרכזה של גרמניה, בטרם הספיק האויב ליצב את עמדות ההגנה שלו לאורך הריינוס, הביאה לדחיה בפתיחת אנטרפון ובהכשרת הנמל כבסיס האספקה העיקרי שלנו. קבלתי את מלוא האחריות לכך, והריני מאמין שהתוצאות האפשריות, ואף אלה שהושגו, הצדיקו את הסיכון המחושב הכרוך בכך".

בדוגמה זו ראינו כיצד במצב של ניגוד בין תביעות האפסניה ואפשרות טקטית, בחר המפקד האתראי להקדיש את עיקר מאמציו לאפשרות הטקטית, ואלו האתראים לאספקה שיתפו עמו פעולה בלב שלם, במגמה לאפשר את המבצע. תכנון קפדני ומדוקדק הופעל לשמור על כל מלאי האספקה, שנוצל עד קצה גבול יכולתה, וכן הוקם מרכז אספקה כביר לסייע לפעולת הכוחות המוטסים, שנסתיימה בכשלון, ליד ארנהיים.

ניתן לראות כאן בנקל עד כמה הדוק הקשר בין הפיקוד לאפסניה, ועד כמה "האפסניה מהוה חלק מניהול המלחמה". ניתן גם לראות עד כמה זהה הפיקוד עם האחריות להכרעות על האפסניה. אכן, זהות זו תובעת הבנה ומזיגה של הענינים המשותפים, הנוגעים זה בזה בתחומה של ממלכת הפקוד.

התפישה שהוכרה קודם לכן מוצאת כאן היטב את ביטויה: הפיקוד הכיר בחשיבות היסודית של האספקה באותו מצב, ובהשפעתה על תכניות הפלישה.

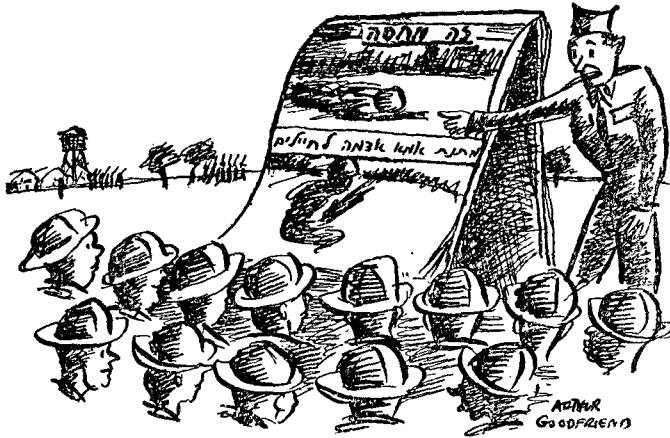
**

כפי שנאמר קודם לכן, הוכח בעליל שלוגיסטיקה היא בעלת ערך משתנה, בהתאם לחשיבות היחסית של הגורמים האחרים בניתוחו של מצב מסוים. משהו בדומה לזה אפשר לראות מן הדוגמה הבאה. משהגיע גנרל איזנהואר לגבול הגרמני היו כבר דרכי-האספקה שלו מתוחים עד קצה גבול היכולת. מכוניות האפסניה צריכים היו לעבור כ-500 ק"מ, וכן היה צורך במספר גדול של מכוניות, ציוד ואנשים. נמל אנטרפון שנכבש ע"י הבריטים יכול היה אמנם לפתור בעיית אספקה זו, אך הדבר חייב פעולה גדולה לשחרור הדרכים בין קוי החזית לאנטרפון, שקטעים מהן הוחזקו ע"י הנאצים. פעולה כזו היתה מחייבת ריכוז כל הכוח שהיה מצוי אותה עת לאותו כיוון, וזיתור על פעילות בשאר גזרות החזית. אין ספק שהיתה הצדקה לפעולה כזו, שהיתה קשורה קשר הדוק בבעיות האספקה. ואכן רבים במטה צידדו בזכותה.

אותו זמן נסתמנה אפשרות לכיבוש מעברות נהר הריינוס ע"י מערכה זריזה. דבר זה היה מפתיע את הגרמנים והיה מאפשר לכוחות הברית להגיע למישורים של צפון גרמניה דרך ארצות-השפלה, וכך היו מתאפשרים עיקוף קרויגפריד, ומסע לעבר ברלין.

ההחלטה לא היתה קלה. בנתחו את המצב, ידע מצביאי כוחות הברית היטב את כל קשיי האספקה העומדים לפניו, אך מאידך ראה את החסכון הגדול בכוחות אדם הטמון בפעולת ההפתעה לעבר מעברות

..ת י ק י ג ר א פ י



לפני מספר חוברות, הוגשו ב"במת מערכות" מספר הצעות למכ"שירי הדרכה, אשר יסייעו בהמחשת הנושאים בזמן האימונים. אחת ההצעות היתה לזוה"הסברה. להלן, רשימה הלקוחה מ"ידחון הרגלים" האמריקאי, המספרת אף היא על לוחות הדרכה הנפוצים בצבא ארה"ב זה כמה שנים, אם כי בשימוש שונה במידת-מה מזה שהוצע ב"מערכות".

* *

משהו חדש נוסף לאמצעי ההדרכה הרבים של הצבא. הוא מורכב מסדרת לוחות, בגודל מספיק כדי יכולת

ההבחנה בהם ע"י כיתה (אשר עיני אנשיה בדרגה א1) מלפנים מצוירות עליהם תמונות — ומוסברות מאחור. אנו מכנים אותו בשם "תיק-גראפי". לאימון בקליעה למטרה אנו משתמשים זה כמה חדשים במכשיר כזה, וככל דבר אחר שהגו בבחינת "חי דוש" — כבר זכה לכל כנויי הברכה והקללה.

ישנם קולונלים הרוטנים כי שיטת ההדרכה היחידה הבאה בחשבון היא שהאיש יגחן בבוץ ויירה למטרה, ואלו לויטננט הזקוק למין עזר כגון זה כדי ללמד לאנשיו כיצד יורים, ראוי לו שיחזור לשולחן ההרצאות במדעים טהורים. ישנם עצלנים המתנפלים על "הפורטפוליו"¹ כעל אישור-שהיה מהוץ למחנה. הוא חוסך להם את עבודתם — ובכן למה לטרוח מעבר ומחוץ לאשר בו? — הרי ה"מכשיר", ועל המדריך רק לקום ולקרוא את החומר הכתוב מאחור, כאילו כל זאת נכתב על ידו. וישנם אפילו חניכים המדמים לעצמם כי משיגיע הזמן יוכלו לשנן לעצמם, ע"י הסתכלות מהירה בתמונות, את הנקודות העיקריות בקשר לקליעה למטרה — ואם כן למה הדיאגה לסגל את כל "עסק ביש" הזה תוך כדי שכיבה בבוץ? אולם האמת היא, שהפורטפוליו הגראפי איננו "במקום" לזיעה. אין הוא בא לשמש משענת למדריך עלוב, או "כעושה את המלאכה" למדריך הטוב. הוא לא יביא כשלעצמו את הקליע קרוב יותר אף כזית לנקודת-המכון. אין הוא ממהו יותר, או פהוה, מאשר עזר למאמן ולמתאמן כאחד.

(1) תיק נידות, תמונות או תעודות" באנגלית — השם שנתקבל בשביל ה"רפורט" המתוארת ברשימה זו. המער.

תיק-גראפי אחד ניתן לכל יחידה בצבא חיל-היבשה, הצי והאוויר, העוברת אימונים בקליעה. הלוחות נתונים בתיבת דיקט-עץ, המתקפלת כך שתוכל גם לשמש ככוננית. גדול כל לוח הוא כ"120 ס"מ אורך ו"80 ס"מ רוחב.

הרעיון שביסוד הפורטפוליו הגראפי אינו חדש בצבא. בביה"ס הצבאיים, כבוטס-פוילט ופורט-בנינג, הושם הדגש תמיד על השימוש באמצעי-עזר חזותיים וביחוד לוחות. הריהם מרכזים את תשומת לב קהל הנוכחים, המדריך יכול לבקר את כיתתו, והחניך — לראות כיצד נעשה הדבר, ואח"כ לבצעו. אין התיק-הגראפי יותר מאשר לוחות רצופים, הערוכים בהתאם לתכנית השעור, נוחים לנשיאה (ע"י גיפ או מכונית), ובלתי תלויים בזרם חשמלי, זרקורים או כל ציוד אחר.

הרשימות שמאחורי הלוחות משמשים בעיקר כראשי-פרקים. על המדריכים לודע עצמם עמן לפני בואם לשעור, ואח"כ להחיות אותן ע"י הסברה והצגה חיה. התיק הגראפי תורם לאחידות האימון, ומונע בעד הרברבנים ומעוטי תשומת-הלב מהרחיק יתר על המידה מקו ההדרכה הרשמי.

הוא מפחית מומן ההכנה הדרוש למדריך, מאחר שהוא משמש כציוד-דבריה. המוכנים מראש, למדריך: ועל כך אסיר-תודה לו במיוחד הקצין המתחיל. אולם היו מקרים בהם מפקד כיתה היה עומד, חבוי חציו מאחורי הכוננית, וקורא את הטקסט לכיתה משועממת. קצינים אלה הנם, מבלי שיבינו זאת, אויביו בנפש של הפורטפוליו.

נית על הקרקע, ומאגדים את הכיתה, כשהיא כורעת על ידיה וברכיה, מסביב ללוחות.

לרוב מציבים את הלוחות בשדה, מקום בו יכולים האנשים להינעץ בהם משך ההפסקות בין פרקי השעורים. מדריכים טובים, נוסף לכך שהם מיחדים את הדבור בקשר לתמונות ומצביעים עליהן, גם משתמשים באנשים מאומנים למען הפגן כמרכן את הפעולה. הפורטפוליו נוטה להביא לידי אהדות בפעולות הללו, ומבטיח ביצוע נכון. אם התמונה מצביעה על אופן מסוים בביצוע הפעולה, אין המפגין יכול להיפטר בנקל ע"י בצעו אותה בדרך אחרת.

לעתים קרובות מציבים את הלוחות המצויירים בחדרי העבודה של המחלקות, ונתברר שהאנשים היו נוהגים לעיין בהם בזמנם הפנוי, לאחר האמונים. בימים גשומים משתמשים בהם בתוך חדרים, כנהוג בהוראה בעזרת לוחות אחרים; אולם בדרך כלל מוציאים אותם החוצה. באימוני גדוד — מש תמשים בכמה תיקים כאלה המוצבים בנקודות שמהן יוכלו כל המשתתפים בתרגיל לראותן.

תכונתו הגרועה ביותר של אמצעי העזר הזה היא ההזדמנות שהוא מספק לקצין עצלן לסמוך עליו יתר על המידה, וע"י כך לפטור עצמו כביכול, מן המלאכה. אולם, כפי שכבר צוין, אין התיק כלי-כח.

עד כה (סוף שנת 1943) יוצרו חמישה תיקים כאלה: קליעה למטרה ברובה, וסיור כבר וכו' לתפוצה רחבה. עזרה ראשונה, קריאת מפות, והגנה מפני התקפות חיימיות הנם בדרך להצלחה. הריהם מהוים פחות או יותר מסגרת אחת: תמונות גדולות ומנימום של טקסט מלפנים; וטקסט, הכתוב בנוסח שיחת-רעים, מאחור. לעתים מתגנב לתיק הלוחות נוסח לשון ספרי התק- גונים הרשמיים, אולם לרוב מנוסח הטקסט בלשון בה ידבר המדריך, כשהחומר הרציני מלווה בהלצות. כתשעים וחמישה אחוז של ההוראות מנוסחות באופן חיובי, בהצביען על הדרך הנכונה כיצד לעשות דברים; אולם פה ושם הוכנסו, לצורך ההדגשה, פסוקי הוראה על דרך השלילה, המיוחסים לטוראי "ג'ו ג'רק" העושה הכל בשגיאות. הניכוי הכיתה מתבקשים, תוך כדי השעור, להצביע על השגיאות, וע"י כך ניתנת להם האפשרות לחדד את ראייתם ולסקור את הנושא מן הכיוון ההפוך. בבחינות אלו של הנלמד יכול מדריך סקרן למשש עד כמה היטיב לשמש כמורה.

קצינים שונים משתמשים בתיק בצורות שונות. כמה מהם קובעים אותו על שולחן שדה, ועורכים את הכיתה שתשב כמה מטרים הרחק ממנו למען אפשר שדה-ראיה מכסימלי לכולם. אחרים אוהבים לעבוד עם קבוצות קטנות יותר, בקבעם את הכוונ-

ב ח י ר ת ס מ ל י ם

והרבה תכונות אחרות באים לידי ביטוי בשעות הפנאי, בצריף המגורים, מחוץ למחנה ובהזדמנויות רבות אחרות שמחוץ לפיקות הקצינים. חבריו ליחידה ראוהו בכל אותן הזדמנויות, אך לא כן קציניו. מכאן שאנשי יחידתו יכולים לקבוע יותר טוב את כשרונו של חברם ואת תכונות מנהיגותו.

תאר לעצמך שאתה מפקד פלוגה וברצונך להעלות חייל אחד לרב-טוראי. כנס את כל בעלי ה"דרגות השרווליות" שבפלוגתך, או באם הם רבים מדי — רק את הסמלים. חלק עפרון וניר לכל אחד מהם, הסביר להם שעליהם להעריך מועמדים לתפקיד מפקד-כיתה, והוסף שעצם העובדה שאחד מהם מציין חייל מסוים אינה עדיין הצהרה פומבית שאכן זהו הטוב שבאנשים, אלא שפשוט זהו ציון שאדם זה ראוי לתשומת לב מיוחדת.

כל אחד מהם ירשום את כל השמות שאתה מקריא בפניהם ואז תסביר להם שזהו קלפי השאי

המסגרת הרחבה של הצבא הסדיר, סדרי המשטר והנהוג ההכרחיים, מרחיקים את מפקד הפלוגה מאנשיו במידה כזאת שקשה לו להעריך נכונה את תכונותיהם. משום כך הופכת בחירת האנשים מתוך היחידות לתפקיד מפקד-כיתה, או סגני-מפקד-כיתה, לקשה ביותר. הצעה מעשית, כיצד להתגבר על בעיה זו, מציע קולונל אמריקאי, מפרי נסיונו הוא ביחידות שונות של צבא ארצות-הברית. הרעיון כשהוא לעצמו פשוט וטבעי, ואין בו כל חידוש מיוחד. לעומת זה מענינת הצעתו המעשית להגשמת הדבר. והרי עיקר דבריו, כפי שנתפרסמו ב"ירחון-הרגלים" האמריקאי.

לעתים רחוקות יכול הקצין לדעת את תכונות החייל אשר הוא ממליץ על העלאתו בדרגה, פרט להכרת האופן בו ימלא את חובתו. זו אמנם צריכה להיות אבן הבוחן העקרית. אך הרבה מכושר המנהיגות של האיש, יכולתו להסתדר עם חבריו, נאמנותו,

המשנה יהיו גסטרות ממש, מפקד הפלוגה. אך עלולות להיות סיבות שונות בגללן לא ירצו לדבר בגלוי על ההתאמות היחסיות של מספר אנשים ביחידה. באם אינך מעונין במיוחד להשוות את דעתו של כל בעל "דרגה שרולית" לזו שלך, הרי הימנע מלדרוש מהם שירשמו את שמם בתחתית גליון ה"קלפי".

באם נוצרים חלוקי דעות, יכול אתה לשאול את מפקדי המחלקות שלך לדעתם. הנסיון הורה שכדי לקבל את התוצאות הטובות ביותר לא רצוי לשתף את הקצינים באותו משאל עם השאר, כדי לא להקשות על נוחותם של האחרונים.

ושאינם צריכים לחתום את שמם על הערכותיהם, אך התרה בהם שלתועלת היחידה כולה עליהם לעשות זאת במלוא האחריות. לאחר זאת על כל אחד מהם לציין את המס' 1. ליד השם שהוא חושב למתאים ביותר. ואת המס' 2. ליד השני בתורו, וכך הלאה; עד שכל שם ברשימה זכה למספר סדורי הקובע את מנהיגותו, עמדתו ויכולתו היחסיים. ואז הנך בודק את המספר בו זכה כל שם. המועמד בעל המספר ה"קטן" ביותר הוא כמובן המתאים ביותר למינוי רב-הטוראי לפי הערכת כל בעלי ה"דרגות השרוליות". המועמד בעל המספר השני בקטנותו זוכה במקום השני, וכך הלאה. שיטה זו מבטיחה לכל "בוחר" את הסודיות שב-בחירתו. אמנם אין לכאורה סיבה לכך שדעות מפקדי

מסקינה

ע ש נ צ ב ע ו נ י - ל ז י ה ו י

אלא שאותה שעה לא עמד לרשות הצבא עשן כזה, ואף לא עסקו בייצורו. כך ניתנה הוראה לשרות המלחמה החימית למצוא מכשיר אשר יפלוט בנקל סוגי עשן צבעוני רבים והחלו בתהליך הייצור. כמה חרשים לאחר מכן נוסו הרימונים שהוכנו והתוצאות היו מוצלחות ביותר. המוצר הסופי היה כלי-נשק בגודל ובצורה של רמון העשן הרגיל, שיכול היה לפלוט עשן בשבעה צבעים מבריקים או בולטים — אדום, כתום, צהוב, כחול, ירוק, סגול ושחור.

טרם למדו לנצל את השימוש בעשן הצבעוני על כל פרטיו. אך אפשר, בלי כל קושי, לחזות כל מיני שימושים בו. לסימנים בין חיל-אוויר לכוחות היבשה אפשר להרכיב "קוד" עם מספר בלתי מוגבל של צירופים שונים. ולשם תוספת אפשר גם לצרף את רמון העשן-הלבן. כלי-הרכב יכולים להשתמש ביום אחד ברמון הכחול והצהוב ולהחליפם למחרת בירוק ובאדום. כשהנהג צריך לזהות את עצמו הוא שולף החוצה את הפיץ ומשליך את הרמון. העשן מתפשט תוך שלוש ארבע שניות ומחזיק מעמד כשלוש דקות.

עמדות פיקוד יכולות לזהות את עצמן למטוסים ידידותיים ע"י צבעים שונים. סימנים ניתנים להדף לפה בין מטוסים באויר ע"י מפתח צבעים מיוחד. בתוספת מצנח קטן אפשר להצניח את הרמונים ממטוס-צפית על מנת לציין בדרך זו מסרות לחיל-התותחנים, או להתקפות הרכב המשורין. כן אפשר יהיה לסמן את גבולות השטח שמעונינים

כל צבא חדיש, המשלב חילות ושרותים שונים בפעולותיה, חייב למצוא פתרון לקושי שבזיהוי ההדדי בין חילות-האוויר וכוחות היבשה. אי ההבירות בזיהוי מביאה לתקלות רבות, ובסופה באה לרוב הפקודה לכל כוחות היבשה לפעול כנגד כל מטוס, הנראה טס בשמים, — ולהיפך, הוראה לכל מטוס לפי גוע בכל כוח הנראה על הקרקע. צבא ארה"ב הקדיש מאמצים רבים לחקר הבעיה, ועל כך מספר גנרל אמריקאי ב"ירחון הרגלים".

זיהוי טנקים ידידותיים עורר בעיה החמורה הן לחיל-המשוריין והן לחיל-האוויר. קשה מאד להציג סימן שיבליט מיד למטוס הידידותי את זהות כלי-הרכב, ואשר בעת ובעונה אחת לא ישמש מטרה בולטת ונוחה-לכוון לתותחי האויב או למפציציו. בראשית 1940 החלה מועצת החיל-המשוריין לטפל בבעיה דוחקת זו. הפתרון הפשוט ביותר היה צלב, עגול, או כל צורה גיאומטרית גדולה אחרת, שהיתה צבועה בלבן או בצהוב, על גבו או צדו של כלי הרכב. התברר, שהצבע הצהוב בולט מאד ואפשר להבחין בו אף ממרחק גדול ביותר. אך אותו זמן בלט הצלב גם כמטרת-כיוון מצוינת, וביטל כל נסיון ואפשרות של הסוואה. התברר מיד שסימן זה יסכן את הטנק יותר מאשר אם יהיה בלתי מסומן, עם האפשרות להיות מופצץ ע"י מטוסיו הוא, נוסף על אלה של האויב.

ניסו כל מיני אמצעי זיהוי אחרים, אך אף אחד מהם לא השביע רצון. דגלי אתות, זיקוקין, ופחיות עשן נוסו אך נפסלו. הוצע שימוש בעשן צבעוני,

בהפצתו האוירית ע"י עשן בבתי-קבול גדולים יותר, או שיירה בעזרת פגזים ארטילריים, כך שיהיה זיק מעמד יותר זמן. הצבעים צריכים להשתנות כל יום, כך שיבלבלו לגמרי את האויב. לפעולות לילה אפשר להשתמש ברמון התרמיט

הישון הצבאי

כתיבה צבאית - כיצד?

מ"ד 14, השופע אור לבן הכולט עד לגובה של 3 ק"מ לערך. ה"קוד" במקרה זה יהיה מספר הרמונים המופעלים, או צורה גיאומטרית מסוימת שתבנה בעזרתם.

„בראשית“. המשפט הראשון בו מתחיל: „בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ“, והנה ידע אתה במה עוסק הפרק הראשון.

המשפטים הבאים של פיסקה זו מרחיבים את הראשון. ככל שתקצר פיסקה זו הרי זה משובח. אין היא אלא מכינה את הקרקע. דומה הדבר לישור שטח לפני שמתחילים לבנות בנין. אין להמנע מכך, ועל כן עשה זאת בקיצור, וגש לעיקר המלאכה.

לעתים קרובות נוח לחבר פיסקה זו להמשך ה"רשימה ע"י פיסקה מחברת קצרה, בעלת שורה או שתיים. משפטים כאלה הם:

העובדות הן כדלקמן:

פרשת הויכוח ניתנת בזה:

שני הצדדים של בעיה זו הם:

משהקמת קישור זה, הנך ניגש לעצם הנתוח. גם לכך יש כמה כללים. עליך להיות צמוד לנושא; עובר דות חסרות חשיבות, תאריכים מיותרים, או מאורעות צדדיים מן ההכרח להמנע מהם.

העלה את העובדות בסדר כרונולוגי. יתכן ותת"פתה להעלותם בסדר גאוגרפי. עלול אתה לדמות לעצמך שקל יותר לתאר את מה שעשה נפוליון בנטרלו לפני הקרב, בזמנו ולאחריה, ואח"כ לעבור ולספר את אשר עשה ולינגטון בכל אותם זמנים. יתכן ונוח הדבר לכתיבה; אך קשה ביותר לקריאה ולהבנה. מוטב לספר את אשר עשו שניהם ביום הראשון, ואח"כ בשני וכך הלאה. שיטה זו מוליכה לסיום הטוב.

שעה שישנם כמה צדדים לבעיה, קיימות לרוב טענות בעד וכנגד כל צד. יכול אתה לבחור באחת משתי הדרכים להעלותם. יכול אתה, תחילה, לפרט את כל הצדדים השונים של הבעיה, (ואפילו לסמנם בסדר הא"ב), ורק אח"כ לפרט את כל הטענות הנוגעות להם. יתרונה של דרך זו הוא בכך שהקורא יראה את הצדדים השונים במבט עין ראשון. אם צדדים אלה חדשים, הרי שזו דרך טובה — הקורא ניגש לבעיה מיד לפי התלם אשר פתחת לו. אך יש בכך

רשימה זו באה להורות לנו כיצד לכתוב על נושא צבאי. הן בזמן שלום והן בתקופת קרבות, חשוב שקצינים ידעו להפעיל את עטם. הכתיבה הצבאית מושתתת על כללים ברורים, והרי כמה מהם.

ראשית, אינך יכול לכתוב משהו בלי שתהיינה לך ידיעות מוקדמות. הכתיבה חושפת את מוחו של אדם; אם המוח הוא ריק — לא יועיל כל שפע המלים כדי למלא את החלל. עליך ללמוד, איפוא, תחילה את הנושא, ול"ארגן" את מחשבותיך בטרם תיגש לכתוב. יתכן ותצטרך לעיין במסמכים, או לבדוק בספרים, יתכן ותצטרך לחטט בתאי מוחך השונים. זאת עיקר המלאכה, ועבורה משלם העורך בכסף, הבוחן — בציון טוב, וקצינים גבוהים — שולחים ד"ח משבח.

לכל כותב — שטותיו שלו, אולם אם רצונך בעבודה מסודרת ומזהירה, העלה בצורת רשימות את תוצאות מחקרך. רכז את כל העובדות במקום אחד, ואז יכול אתה לפנות את שולחנך מכל התיקים הרמיסמכים, ולגשת לעצם הכתיבה. הכתיבה הנה פעולה טכנית בלבד. לעשותה נאה — זו אמנם אמנות, אך יכול אתה להשיג תוצאות משיעור רצון באם תפעל לפי החוקים.

עליך להתחיל בכותרת. שני תפקידים לזו: רא"שית הריהי מפנה את מחשבותיו של הקורא לכיוון הרצוי לך, ושנית היא מרכזת את מחשבותיך אתה על העיקר. כתוב כותרת בראש העמוד. המנע מכך תרת כמו: „בעיה מס. 6“. בתורה מצוינים עשרה חוקים לאורח החיים הנכון. אין כותרת נאה להם מ"עשרת הדברות". השתדל שהכותרת שלך תהיה דומה; עליה להסביר את אופי רשימתך במינימום המלים האפשרי.

ועתה גם לכתיבת הפיסקה הראשונה. „ספר את החדשות במשפט הראשון“ — זהו אחד מעקרונות העתונות. עקרון זה נאה לכל בהיבה. ראה את ספר

* מחיר רשימה של לט. קולגל הניקר ב" Army Quarterly" הבריטי. ינואר 1949.

מגרעת. באם רוצה אתה להסתמך על צד זה או אחר, הרי שאתה נאלץ להשתמש בבטריים כמו: „ראה (ב') למעלה“, דבר המנתק את רציפות המחשבה של הקורא.

הדרך השניה היא להעלות, לאחר שציינת צד מסויים בבעיה, את כל טענותיך בעד ונגד. (בדרך זו אני משתמש כרגע). ותכונה היא בכך שיכול אתה לסכם כל צד וצד לחוד, בסוף הטענות לגביו. אך גם כאן יש מגרעת — שעה שהצדדים השונים אינם ידר עים לקורא, אין הוא יודע על מה מדובר עד אשר כמעט וגמר לקרוא את הוכוח כולו.

לאחר שהעלית את כל הצדדים הנוגעים בדבר וניתחת את כל אחד מהם, לא נותר לך אלא לסיים את רשימתך. פסקתך האחרונה צריכה להשלים ול- הקביל לראשונה. באם תמלא אחר כלל זה, תמנע משתי שגיאות. ראשית לא תעורר ענין חדש בפסקה המסיימת. באם ישנו ענין כזה, הרי שלא סיימת את הניתוח, ועדיין אינך מוכן לסכום, ושנית, לא תשאיר את הקורא בספק לגבי כונתך. באם ברצונך שיעשה משהו, שיחליט משהו, או שילמד משהו, הוא יראה זאת בעצמו בבהירות, והוא לא יאמר: „ובכן, מה עלי לעשות עת ה?“.

עד כה לגבי הבנין: הפסקה הראשונה, ניתוח הבעיה, והפסקה המסיימת. יש גם כמה כללים לגבי הסגנון וצורת הגשת החומר. רמת הלשון שלך חשר בה, אולם, גם בור ועם הארץ יסביר את כונתו, על אף השגיאות בדקדוק, באם ידבר בכנות ובפשטות. השיטה היא למוג את פשטותו של עם הארץ עם חלקקותיו של הדובר המושלם. לשם כך עליך להשר תמש במלים פשוטות, משפטים קצרים, ולקצץ ככל האפשר בשמות-תואר. המנע ממלה עתיקה בלתי ברורה ומסובכת. אל תאמר: „אוי לה לעיסה אשר הנחתום מעיד עליה“, אמור פשוט: „אל תהלל את עצמך“.

קל יותר להסביר מחשבות במשפטים קצרים מאשר בארוכים. המשפטים הקצרים משוים ישירות לסגנוןך, ממש כאותה „מכת-שמאל“ בהתאגרפות.

כותבים מנוסים משתמשים, לעתים, במשפט ארוך, בכדי להקל על האופי הטלגרפי של סדרת משפטים קצרים, אך תמיד יש חשש שמשפטים ארוכים יהפכו למסובכים; ויש סכנה שתטעה בפיסוק הנכון של המשפט. משום כך, המנע מהם עד שתהא בטוח בעצמך.

מססיימת את הכתיבה, עבור על הכתוב בשנית וחסל את כל המילים והמשפטים המיותרים. תיכוח שהרבה משפטים ארוכים יהפכו לקצרים, ויהיו בזכות זה, לברורים יותר.

בכמה מקומות נהוג להמנע מ„גוף ראשון“ בכתבי-בה. אך אסור שדבר זה יהפוך את המשפט למסובך, ואת הוראתו לבלתי ברורה. למשל: „אני מציע לך לשלם בזמן“ הוא משפט טוב, קצר והוראתו ברורה. אולם אם אינך רוצה להשתמש בגוף ראשון, עליך לכתוב: „רצוי שתשלם בזמן“ משפט זה עדיין ברור, ובתחום ההגבלות שבהמנעות מן הגוף הראשון, אך גדול הפתוי אצל קצינים רבים לכתוב: „רצוי שה- תשלום יעשה תוך מלוא ההתחשבות בזמן הנאות“. משפט זה הוא מסובך — המנע ממנו.

כמה „בטויים“ מאלצים אותך להשתמש במשפט ארוך. „באשר ל“ הוא בטוי כזה. „באשר לקצינים, התשלום שלהם ידחה“. זוהי דרך ארוכה לאמר: „תשלום הקצינים ידחה“. מדי פעם כשתתקל בבטוי זה, חשוב נא, עד כמה יכול היה המשפט להיות פשוט יותר. „בהתחשב עם העובדה“ הוא בטוי דומה. „בהת-חשב עם העובדה שאנו שוכנים לחוף ים, חשוב שיהא לנו צי חזק“. יכול אתה לאמר זאת כך: „אנו שוכנים לחוף ים, חשוב על כן שיהא לנו צי חזק“. המשפט נעשה פשוט יותר, מיד לאחר שהנך משמיט את הבטוי המיותר.

שני היסודות הם: לבסס את כתיבתך על מחשבה ברורה, ולכתוב את רשימתך לפי הכללים שפרטתי למעלה.

אלה הם חוקי הכתיבה הצבאית. נהג לפיהם וכתבי בתך תהא פורה.